

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalistes Nõuded](#) > [Maksejõuetus/pankrot](#) > Lithuania

Maksejõuetus/pankrot

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Maksejõuetusmenetluse võib algatada juriidiliste ja füüsiliste isikute suhtes.

Juriidilise isiku suhtes saab algatada pankrotimenetluse, kohtuvälise pankrotimenetluse ja saneerimismenetluse.

Pankrotimenetluse või kohtuvälise pankrotimenetluse saab algatada igat liiki juriidilise isiku suhtes, välja arvatud eelarvelised asutused, parteid, ametiühingud ning usukogukonnad ja -ühingud.

Pankrotimenetluse või kohtuvälise pankrotimenetluse käigus müüakse juriidilise isiku vara, müügist saadud tulu arvelt rahuldatakse võlausaldajate nõuded ja juriidiline isik likvideeritakse pankroti tõttu.

Saneerimismenetluse saab algatada igat liiki juriidilise isiku suhtes, välja arvatud eelarvelised asutused, parteid, ametiühingud, usukogukonnad ja -ühingud, krediidiasutused, makseasutused, e-raha asutused, kindlustus- ja edasikindlustusseltsid, fondivalitsejad, investeerimisühingud ja väärt-paberitega kauplejad. Saneerimismenetluse eesmärk on anda finantsraskustesse sattunud juriidilisele isikule võimalus taastada oma maksevõime, säilitada tegevus ja seda edasi arendada, tasuda võlad ja vältida pankrotti ilma äritegevust katkestamata. Selleks jaotatakse saneeritava juriidilise isiku kohustused nelja-aastase perioodi peale vastavalt saneerimiskavale, mille peavad heaks kiitma nii juriidilise isiku osanikud või aktsionärid kui ka võlausaldajad. Kava täitmise aega võidakse pikendada ühe aasta võrra. Kohtuvälise saneerimismenetluse ei ole võimalik.

Pankrotimenetluse saab algatada üks füüsiline isik teise suhtes, sealhulgas põllumajandustootjad ja füüsilisest isikust ettevõtjad. Füüsilise isiku suhtes kohtuvälise pankrotimenetlust algatada ei saa.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

Juriidilise isiku suhtes saab algatada pankrotimenetluse, kui kohus on tuvastanud, et esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- ettevõtte on maksejõuetu,
- ettevõtte hilineb töötajatega sõlmitud töösuhtest tulenevate maksete tasumisega,
- ettevõtte ei suuda praegu või tulevikus oma kohustusi täita.

Ettevõtte maksejõuetus on olukord, kus ettevõtte ei suuda täita oma kohustusi (tasuda võlgu, teha tööd, mille eest on saadud ettemakse jne) ning täitmata kohustused (võlad, tegemata töö jne) moodustavad rohkem kui poole ettevõtte vara bilansilisest väärtusest.

Juriidilise isiku puhul on võimalik rakendada ka kohtuvälise pankrotimenetlust, tingimusel et puuduvad pooleliolevad kohtumenetlused, milles on ettevõtte vastu esitatud varalised nõuded, ning et ettevõtte suhtes ei ole algatatud sissenõudmismenetlust teise kohtu või ametiasutuse väljastatud täitedokumendi alusel. Kohtuvälises pankrotimenetluses otsustab kohtu pädevusse kuuluvate küsimuste üle ettevõtte võlausaldajate üldkoosolek.

Saneerimismenetluse saab algatada sellise juriidilise isiku suhtes:

- kes ei ole lõpetanud tegevust;
- kelle suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust ega kuulutatud välja pankrotti;
- kes on asutatud vähemalt kolm aastat enne saneerimisavalduse esitamist kohtule;
- kui vähemalt viis aastat on möödunud;

a) saneerimismenetluse lõpetanud kohtuotsuse tegemisest;

b) kohtumääruse tegemisest, millega lõpetati saneerimine, sest kõik võlausaldajad võtsid oma nõuded tagasi või saneeritav ettevõtte rahuldab kõikide võlausaldajate nõuded enne saneerimiskavas kehtestatud tähtaega.

Pankrotimenetluse saab esitada maksejõuetu füüsilise isiku suhtes, kes tegutseb heas usus. Füüsilise isiku pankroti võib välja kuulutada, kui isik ei suuda täita võlakohustusi, mille summa on suurem kui 25 (Leedu valitsuse kehtestatud) kuutöötasu alammäära.

See, kas füüsiline isik tegutseb heas usus, tehakse kindlaks hinnates, kas ta on esitanud täieliku ja täpse teabe ning kas ta muutus maksejõuetuks heas usus tegutsedes, st kas füüsilise isiku käitumine vastas viimase kolme aasta jooksul nõuetekohase hoolikuse ja ettevaatlikkuse tingimustele ning kas ta pole teadlikult lasknud koguneda tasumata võlgadel.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Pankrotiohus või saneeritava ettevõtte pankrotivaraks on kogu tema vara olenemata selle laadist (vallas- ja kinnisvara, materiaalne ja mittemateriaalne vara, omandiõigused jne) ja asukohast. Vara või tulu, mis ettevõtte omandab või saab pankroti- või saneerimismenetluse jooksul, kuulub samuti ettevõtte vara hulka ning seda kasutatakse võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Pankroti korral on võlausaldajate nõuete rahuldamise järjekord sätestatud seadusega, samal ajal kui saneerimise korral kehtestatakse see järjekord saneerimiskavas. Pankrotimenetluses realiseeritakse kogu pankrotivara ning saadud tulu kasutatakse pankrotihalduri kulude ja võlausaldajate nõuete katteks. Saneerimismenetluses aga realiseeritakse ainult saneerimiskavas nimetatud vara.

Maksejõuetu ettevõtte äritegevusest saadud tulu suhtes kohaldatakse erimenetlust: seda tulu kasutatakse vastavate tegevuskulude katteks. Kõik äritegevusega seotud maksed liiguvad ettevõtte äritegevuse erikonto (ettevõtte ärikonto) kaudu, mida ei tohi kasutada teistele võlausaldajatele maksete tegemiseks.

Füüsilise isiku pankroti korral võetakse arvesse kogu tema vara olenemata selle laadist (vallas- ja kinnisvara, materiaalne ja mittemateriaalne vara, omandiõigused jne) ja asukohast. Pankrotivara hulgast jäetakse välja ainult füüsilise isiku käsutuses olev sularaha kuni ühe kuutöötasu alammäära ulatuses. Võlausaldajate nõuded rahuldatakse isiku kogu vara (välja arvatud allpool loetletud vara) müügist saadud tulu arvelt.

Füüsilise isiku pankrotimenetluses on maksejõuetul füüsilisel isikul õigus kasutada teatavat osa oma sissetulekust enda põhivajaduste tarbeks. Selle summa määrab kindlaks kohus pankrotimenetlust algatades, võttes arvesse füüsilise isiku ja tema ülalpeetavate vajadusi; pärast seda, kui kohus on kinnitanud füüsilise isiku maksevõime taastamise kava, määratakse selles kavas kindlaks summa, mis jääb füüsilise isiku käsutusse.

Füüsilise isiku ainus elukoht, mis on vajalik füüsilise isiku ja/või tema ülalpeetavate põhivajaduste rahuldamiseks, ning vara, mida füüsiline isik vajab füüsilisest isikust ettevõtja tegevuseks ja/või põllumajandustootmiseks, on eristaatuses. Füüsiline isik, kelle suhtes on algatatud pankrotimenetlus, säilitab kõnealuse vara omandiõiguse isegi siis, kui sellele seatakse hüpoteek, tingimusel et ta on selles hüpoteegipidajaga kokku leppinud ning et sellega ei rikuta teiste võlausaldajate õigusi.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Ettevõtte pankrotimenetluses võtab määratud pankrotihaldur üle ettevõtte juhtimise, käsutab ettevõtte pankrotivara, korraldab pankrotivara müügi ja võlausaldajate nõuete rahuldamise müügist saadud tulu arvelt

ning teeb vajalikud toimingud ettevõtte likvideerimiseks. Ettevõtte pankrotihalduri põhiülesanded on järgmised:

- ettevõtte esindamine ning ettevõtte ja võlausaldajate huvide kaitsmine;
- pankrotimenetluses ettevõtte juhtimise ja pankrotivara valitsemise ülevõtmine;
- ettevõtte selliste lepingute lõpetamine, mida enam ei täideta (sh juhtorganite liikmete ja töötajatega sõlmitud lepingud);
- tagatisfondist raha taotlemine võlausaldajate/töötajate nõuete rahuldamiseks;
- vajaduse korral ajutiste töö- või teenuslepingute sõlmimine, mis on vajalikud seoses pankrotimenetlusega;
- võlausaldajate nõuete kontrollimine ja nende loetelu esitamine kohtule kinnitamiseks;
- järelevalve maksejõuetu ettevõtte äritegevuse üle;
- kolme aasta jooksul enne pankrotimenetluse algatamist toimunud tehingute kontrollimine;
- ettevõtte tehingute vaidlustamine kohtus, kui need on vastuolus ettevõtte tegevuseesmärkidega ja võivad olla kaasa aidanud ettevõtte suutmatusele rahuldada oma võlausaldajate nõudeid;
- põhjendatud juhtudel taotlemine, et kohus kuulutaks pankroti tahtlikuks;
- võlausaldajate koosolekute korraldamine;
- tegevusaruannete koostamine ja esitlemine võlausaldajate üldkoosolekul;
- ettevõtte raamatupidamise aasta- ja vahearuanete koostamine ja esitamine;
- kohtuotsuste ja võlausaldajate koosoleku otsuste täitmine;
- pankrotimenetluse kohta teabe esitamine;
- maksejõuetu ettevõtte vara müügi korraldamine;
- pankrotimenetluse käigus saadud vahendite kasutamine võlausaldajate nõuete rahuldamiseks;
- muud ettevõtte likvideerimiseks ja registrist kustutamiseks vajalikud toimingud.

Ettevõtte saneerimise korral tegutseb määratud saneerimishaldur kutselise konsultandina ja sõltumatu isikuna, kes juhib saneerimismenetlust. Ettevõtte saneerimishalduri põhiülesanded on järgmised:

- osalemine ettevõtte saneerimiskava koostamises ja arutamises ning meetmete võtmine, et tagada saneerimiskava koostamine, kinnitamiseks esitamine ja täitmine kohtu kehtestatud tähtaegadeks;
- esialgse saneerimiskava teostatavust käsitlevate kirjalike järelduste koostamine;
- järelevalve saneeritava ettevõtte juhtorganite tegevuse üle, kui see tegevus on seotud saneerimiskava täitmisega; ettevõtte juhtorganite liikmete teavitamine nende tegevuses leitud puudustest, tähtaja seadmine puuduste kõrvaldamiseks ning kohtult ettevõtte juhtorganite taandamise taotlemine;
- ettevõtte osanike või aktsionäride ja omanike ning riigi- või munitsipaaltegevõtte omaniku õigusi ja kohustusi teostava organi esindajate koosolekute kokkukutsumine ning neis hääleõiguseta osalemine;
- saneerimismenetluse kohta teabe esitamine ja kohtu teavitamine saneerimiskava täitmise käigust.

Saneerimishaldur vastutab koos saneeritava ettevõtte juhtorganitega kohtu kinnitatud saneerimiskava täitmise eest.

Füüsilise isiku pankroti korral käsutab määratud pankrotihaldur füüsilise isiku vara, korraldab selle müügi ja kasutab saadud tulu võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Füüsilise isiku pankrotihalduri põhiülesanded on järgmised:

- füüsilise isiku vara ja hoiukontol olevate rahaliste vahendite käsutamine;
- arvepidamine füüsilise isiku sissetulekute ja nende kasutamise üle;
- füüsilise isiku vara müügi korraldamine ja võlausaldajate nõuete rahuldamine;
- võlausaldajate üldkoosolekute korraldamine ja neis hääleõiguseta osalemine;
- füüsilise isiku pankrotimenetluse kohta teabe esitamine ja maksevõime taastamise kava täitmise kohta aru andmine;
- maksevõime taastamise kavva muudatuste tegemise algatamine;
- maksejõuetu füüsilise isiku esindamine tema nimel vara sissenõudmise menetluses ja meetmete võtmine võlgnikelt võlgade sissenõudmiseks;
- füüsilise isiku ja kõikide võlausaldajate õiguste ja õigustatud huvide kaitsmine;
- füüsilisest isikust ettevõtja ja/või põllumajandustootja tegevuse otstarbekuse hindamine.

Maksejõuetu füüsiline isik peab tegema kõik endast oleneva võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Selleks peab maksejõuetu füüsiline isik võimaluse korral töötama või tegelema muu tulu teeniva tegevusega, otsima aktiivselt tööd või paremini tasustatavat tööd, eraldama osa sissetulekust võlausaldajate nõuete rahuldamiseks, koostama kohtu heakskiidul maksevõime taastamise kava ja seda täitma ning tegema koostööd määratud

pankrotihalduriga.

Maksejõuetul füüsilisel isikul on õigus saada pankrotihaldurilt teavet, osaleda võlausaldajate üldkoosolekutel ja vaidlustada koosoleku ebaseaduslikke otsuseid, taotleda pankrotihalduri asendamist ja kahju hüvitamist, kui pankrotihaldur ei täida oma ülesandeid nõuetekohaselt.

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Juriidilise ja füüsilise isiku pankroti korral on isiku ja võlausaldajate vaheliste nõuete tasaarvestamine keelatud alates kohtuotsuse tegemisest, millega algatatakse pankrotimenetlus, välja arvatud maksuseaduses lubatud tasaarvestamine enamakstud maksude puhul (maksuerinevus).

Alates päevast, mil ettevõtte suhtes algatatakse kohtu otsusel saneerimismenetlus, kuni saneerimiskava kohtupoole kinnitamiseni peatatakse igasugune ettevõtte nõuete tasaarvestamine võlausaldajate nõuetega. Hiljem on tasaarvestamine võimalik vastavalt kohtu kinnitatud saneerimiskavale.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Ettevõtte pankroti korral teatab määratud pankrotihaldur 30 päeva jooksul pärast pankrotimenetluse algatamise otsuse jõustumist asjaomastele isikutele, et ettevõtte olemasolevaid lepinguid enam ei täideta ja need tuleb lugeda lõpetatuks (välja arvatud töölepingud ja lepingud, millest tuleneb maksejõuetu ettevõtte nõudeõigus).

Pankrotimenetlust algatava kohtuotsuse jõustumisel kaotavad ettevõtte juhtkonna volitused kehtivuse ning pankrotihaldur lõpetab töölepingud või tsiviilõiguslikud lepingud ettevõtte juhatuse liikmete ja tegevjuhiga, teatades sellest kirjalikult 15 päeva ette.

Pankrotihaldur teavitab teisi töötajaid nende töölepingute lõpetamisest kolme tööpäeva jooksul pärast pankrotimenetlust algatava kohtuotsuse jõustumist ning lõpetab töötajatega sõlmitud töölepingud 15 tööpäeva jooksul pärast sellest teavitamist. Nende töölt vabastatud töötajatega, kes on vajalikud ettevõtte pankrotimenetluse elluviimiseks, sõlmitakse tähtajalised töölepingud. Selliste töötajate arvu määrab kindlaks võlausaldajate üldkoosolek.

Ettevõtte saneerimine ei mõjuta tema kehtivaid lepinguid. Kõiki sõlmitud lepinguid hinnatakse otstarbekuse seisukohast ja saneerimiskavas nähakse ette ebaotstarbekate lepingute lõpetamine. Lepingud lõpetatakse tavakorras, kuna seaduses puuduvad erisätted lepingute lõpetamise kohta saneerimismenetluse käigus.

Füüsilise isiku pankrotimenetluse puhul loetletakse maksevõime taastamise kavasse lepingud, mis tuleb lõpetada, ja need, mille täitmist tuleb jätkata. Pärast seda, kui kohus on kinnitanud maksevõime taastamise kava, peab maksejõuetu füüsiline isik teavitama asjaomaseid isikuid lepingute lõpetamisest vastavalt maksevõime taastamise kavale.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

Ettevõtte või füüsilise isiku pankroti korral tuleb võlausaldajate nõuded üle anda määratud pankrotihaldurile. Seejärel kinnitab nõuded kohus ning iga konkreetse nõude faktilist alust ja summat käsitlev vaidlus lahendatakse pankrotimenetluses.

Ettevõtte saneerimismenetluse korral esitatakse enne saneerimismenetluse algatamist tekkinud nõuded kohtu kehtestatud tähtaja jooksul määratud saneerimishaldurile. Seejärel kinnitab nõuded kohus ning iga konkreetse nõude faktilist alust ja summat käsitlev vaidlus lahendatakse saneerimismenetluses. Pärast saneerimismenetluse algatamist esitatud võlausaldajate nõuded ja asjaomased vaidlused lahendatakse tavakorras.

Pärast pankroti- või saneerimismenetluse algatamist peatab kohtutäitur täitetoimingud ja -menetlused ning edastab täitedokumentid vastava pankroti- või saneerimismenetluse algatanud kohtule.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Kui enne kohtumääruse tegemist, millega määratakse kindlaks istungi toimumine, kus arutatakse kostja vastu esitatud varalisi nõudeid, ilmneb, et kostja vastu on algatatud pankrotimenetlus, peatatakse varalisi nõudeid käsitlev menetlus ja antakse see üle pankrotiasja arutavale kohtule.

Muudel juhtudel, st a) kui kohtumäärus, millega määratakse kindlaks istungi toimumine, on ajaks, mil saab teatavaks, et kostja vastu on algatatud pankrotimenetlus, juba tehtud või b) kui kostja suhtes on algatatud saneerimismenetlus, ei anna asjaolu, et kostja suhtes on algatatud saneerimismenetlus, alust kohtuasja pankroti- või saneerimisasja arutavale kohtule üleandmiseks.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Ettevõtte pankrotimenetluses on võlausaldajatel järgmised peamised õigused:

- õigus taotleda kohtult maksejõuetu ettevõtte suhtes pankrotimenetluse algatamist;
- õigus algatada kohtuväline pankrotimenetlus;
- õigus edastada oma nõuded ettevõtte määratud pankrotihaldurile kohtu kehtestatud tähtaja jooksul;
- õigus osaleda võlausaldajate üldkoosolekul ja hääletada järgmistes küsimustes:
  - pankrotihalduri esitatud tegevusaruannete heakskiitmine;
  - pankrotimenetluse hinnanguliste kulude kinnitamine ja muutmise;
  - ettevõtte vara müügihinna heakskiitmine;
  - pankrotimenetluses koostatud raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine;
  - ettevõtte äritegevus (tegevuse jätkamine, uuendamine, piiramine ja lõpetamine, kuluprognoside heakskiitmine jne);
  - pankrotimenetluse käigus tööle võetavate töötajate arv ja ametikohad;
  - pankrotihalduri tasu;
  - kokkulepped võlausaldajatega;
  - pankrotihalduri taandamise taotlemine;
  - muud küsimused;
- õigus saada võlausaldajate üldkoosolekul kehtestatud korras pankrotihaldurilt teavet pankrotimenetluse käigu kohta;
- õigus vaidlustada ettevõtte tehingud (tagasivõitmise hagi – *actio Pauliana*);
- õigus taotleda kohtult pankroti tahtlikuks kuulutamist;
- õigus vaidlustada võlausaldajate üldkoosoleku otsuseid;
- õigus taotleda kohtult pankrotihalduri taandamist;
- õigus nõuete rahuldamisele maksejõuetu ettevõtte vara ja tulude arvelt.

Füüsilise isiku pankrotimenetluses on võlausaldajatel järgmised peamised õigused:

- õigus esitada kohtu kehtestatud tähtaja jooksul pankrotihaldurile oma nõuded, mis tekkisid enne füüsilise isiku pankrotimenetluse algatamist;
- õigus taotleda nõuete rahuldamist kooskõlas kavas kindlaks määratud menetlusega;
- õigus osaleda võlausaldajate koosolekul (pärast maksejõuetu füüsilise isiku maksevõime taastamise kava vastuvõtmist tuleb võlausaldajate üldkoosolekud korraldada vähemalt kord kuue kuu jooksul) ja hääletada järgmiste küsimuste üle:
  - võlausaldajate kaebused pankrotihalduri tegevuse kohta;
  - pankrotihalduri kohustus esitada oma tegevuse kohta aruanded;
  - pankrotimenetluse hinnanguliste kulude kinnitamine ja muutmise;
  - võlgniku vara müügihinna heakskiitmine;
  - füüsilisest isikust ettevõtja tegevus ja/või põllumajandustootmisega seotud tegevus (jätkamine, alustamine, uuendamine, piiramine, lõpetamine jne);
  - maksevõime taastamise kava ajakohastamise ettepanekud;
  - pankrotihalduri asendamise taotlemine;
  - muud küsimused;
- õigus saada võlausaldajate üldkoosolekul ette nähtud menetluse kohaselt pankrotihaldurilt teavet

- pankrotimenetluse käigu kohta;
- õigus aidata kaasa võlakohustuste täitmisele;
- õigus esitada ettepanekuid maksevõime taastamise kava kohta;
- õigus teavitada võlausaldajate üldkoosolekut pankrotihalduri tegevusest või taandamisest või esitada pankrotihalduri kandidaat;
- õigus vaidlustada võlausaldajate üldkoosoleku otsus 14 päeva jooksul pärast päeva, mil võlausaldaja sai või oleks pidanud otsusest teada saama;
- õigus taotleda kohtult füüsilise isiku pankrotimenetluse lõpetamist;
- õigus taotleda kohtult pankrotihalduri taandamist;
- õigus nõuete rahuldamisele maksejõuetu füüsilise isiku vara ja tulude arvelt.

Ettevõtte saneerimismenetluses on võlausaldajatel järgmised peamised õigused:

- õigus esitada määratud saneerimishaldurile oma nõuded, mis tekkisid enne võlgniku suhtes saneerimismenetluse algatamist;
- õigus osaleda võlausaldajate üldkoosolekutel ja hääletada järgmiste küsimuste üle:
  - saneerimiskava heakskiitmine;
  - saneerimishalduri taandamine ja uue kandidaadi esitamine saneerimishalduri kohale;
  - ettevõtte juhtorganite volituste piiramise ettepaneku esitamine;
  - ettevõtte saneerimismenetluse lõpetamise ettepaneku esitamine juhul, kui saneerimiskava ei täideta või ei täideta nõuetekohaselt;
  - saneerimiskava täitmise perioodi pikendamise taotlemine;
  - muud küsimused;
- õigus saada ettevõtte juhtkonnalt ja saneerimishaldurilt teavet ettevõtte saneerimise kohta, välja arvatud äri- või tööstussaladused;
- õigus aidata kaasa võlakohustuste täitmisele;
- õigus esitada saneerimishaldurile või ettevõtte juhtkonnale saneerimiskava puudutavaid ettepanekuid;
- õigus teavitada võlausaldajate üldkoosolekut saneerimishalduri tegevusest või taandamisest;
- õigus vaidlustada võlausaldajate üldkoosoleku/komisjoni otsus 14 päeva jooksul pärast päeva, mil võlausaldaja sai või oleks pidanud otsusest teada saama;
- õigus nõuete rahuldamisele saneerimisperioodi jooksul.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Kui ettevõtte pankroti korral on jõustunud kohtuotsus, millega algatatakse ettevõtte pankrotimenetlus, kaotavad ettevõtte juhtorganite volitused kehtivuse ning maksejõuetu ettevõtte vara ja pangakontol olevaid vahendeid valitseb, kasutab ja käsutab määratud pankrotihaldur. Pankrotihaldur korraldab maksejõuetu ettevõtte vara müügi ning müüb või annab selle üle võlausaldajatele. Eri liiki vara müügi suhtes kohaldatakse eri menetlusi. Näiteks kinnisvara või hüpoteegiga koormatud kinnisvara ning vara, mille väärtus on suurem kui 250 sotsiaalhüvitise baassummat, müüakse avalikul enampakkumisel, samal ajal kui kiiresti riknev vara müüakse hinnaga, mille pankrotihaldur määrab turuhindade alusel. Muu vara müügikorra ja -hinna määrab kindlaks maksejõuetu ettevõtte võlausaldajate üldkoosolek. Lisaks kehtivad teatavat liiki vara (nt väärtpaberid ja radioaktiivsed materjalid) müügi suhtes täiendavad regulatiivsed nõuded.

Ettevõtte saneerimise korral jätkavad selle juhtorganid ettevõtte tegevuse juhtimist ja vara käsutamist, kuid peavad järgima heakskiidetud saneerimiskava. Saneerimismenetluse jooksul teeb ettevõtte juhtorganite üle järelevalvet kohtu määratud saneerimishaldur. Alates saneerimismenetluse algatamisest kuni saneerimiskava heakskiitmiseni (st saneerimiskava koostamise ajal) on kohtu loata keelatud ettevõtet või selle osa, ettevõtte põhivara, lühiajaliseks varaks liigitatud kinnisvara müüa või anda tasuta kasutamiseks või sellega seotud omandiõigusi üle anda. Saneeritav ettevõtte ei tohi anda tagatise või muul viisil tagada kolmandate isikute kohustuste täitmist.

Pankrotiohus füüsiline isik ei tohi oma vara käsutada. Pankrotiohus füüsilise isiku vara käsutab pankrotihaldur vastavalt kohtu kinnitatud füüsilise isiku maksevõime taastamise kavale. Pankrotiohus füüsiline isik saab kasutada ainult summat, mis eraldatakse igal kuul tema põhivajaduste rahuldamiseks, ning tema tegevuse jätkamiseks vajalikke rahalisi vahendeid. Ajavahemikus pankrotimenetluse algatamisest kuni maksevõime taastamise kava heakskiitmiseni põhivajaduste rahuldamiseks vajaliku summa määrab kindlaks kohus; pärast maksevõime taastamise kava heakskiitmist kehtestatakse see summa kavas.

Füüsilise isiku pankrotimenetluse käigus korraldab pankrotihaldur võlausaldajate nõuete rahuldamiseks vara müügi maksevõime taastamise kavas kindlaks määratud järjekorras ja tähtaja jooksul. Vara esialgse müügihinna kinnitab võlausaldajate üldkoosolek, võttes arvesse maksevõime taastamise kavas täpsustatud müügihinna ja müüdava vara turuhinda. Maksevõime taastamise kavas täpsustatud hinnast madalama hinnaga võib vara müüa ainult maksejõuetu füüsilise isiku nõusolekul.

Kinnisvara ja hüpoteegiga koormatud vara müüakse avalikul enampakkumisel (välja arvatud vara, mille algne hind on madalam kui avaliku enampakkumise korraldamise kulud). Sellise vara hinna, mida ei õnnestu müüa kahel avalikul enampakkumisel, ning muu vara müügihinna ja -korra määrab kindlaks võlausaldajate üldkoosolek. Müümata vara võib võlausaldajate taotlusel ja võlausaldajate üldkoosoleku nõusolekul anda üle võlausaldajatele.

Kui füüsilise isikuga elavad koos alaealised lapsed (lapsendatud lapsed) ja/või tema eestkoste all olevad isikud, võib nende eluaseme (mis võib olla hüpoteegiga koormatud või mitte) müüa kohtu otsusel kõige varem kuus kuud pärast kava heakskiitmist. Selle aja jooksul peab füüsiline isik leidma ostmiseks või üürimiseks uue eluaseme. Füüsilisel isikul on õigus leppida hüpoteegipidajaga kokku, et ta säilitab pankrotimenetluse käigus hüpoteegiga koormatud vara (tavaliselt eluaseme) omandiõiguse. Sellist vara ei saa müüa.

Lisaks võivad teatavat liiki vara (nt väärtpaberid ja radioaktiivsed materjalid) müügi suhtes kehtida täiendavad regulatiivsed nõuded.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Kui ettevõtte suhtes algatatakse pankrotimenetlus, siis üldjuhul tema äritegevus lõpetatakse ja seega ei saa äritegevusest tuleneda uusi nõudeid ettevõtte vastu. Kui ettevõtte jätkab pärast pankrotimenetluse algatamist tegevust (see on võimalik, kui tegevus vähendab kahjumit), kaetakse sellest tegevusest tulenevad nõuded sellest tegevusest saadud tulust. Kõik nõuded, mida ei saa rahuldada saadud tulu arvelt, on kolmanda rahuldamisjärgu nõuded, mis rahuldatakse üldkorras (vt ka vastus 13. küsimusele).

Pärast ettevõtte saneerimist tekkinud nõuded rahuldatakse üldkorras, sest seadusega ei ole erinorme ette nähtud.

Pärast füüsilise isiku pankrotimenetluse algatamist aktsepteerib ja kinnitab kohus füüsilisest isikust ettevõtja tegevuse ja/või põllumajandustootmise vastu suunatud võlausaldajate nõuded ning maksejõuetu füüsilise isiku võlakohustused, et füüsiline isik saaks jätkata tegevust ja/või et oleks võimalik ellu viia pankrotimenetlus. Pärast nõuete kinnitamist ajakohastatakse maksejõuetu füüsilise isiku maksevõime taastamise kava. Pärast füüsilise isiku suhtes pankrotimenetluse algatamist esitatud muud nõuded rahuldatakse üldkorras, sest seadusega ei ole erinorme ette nähtud.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Ettevõtte ja füüsilise isiku pankroti ning ettevõtte saneerimise korral kehtestab pankroti- või saneerimismenetluse algatanud kohus tähtaja, mille jooksul võlausaldajad saavad esitada määratud pankroti- või saneerimishaldurile oma nõuded ja nende aluseks olevad asjakohased tõendid. Ettevõtte pankroti või saneerimise korral on maksimaalne tähtaeg 45 päeva ning füüsilise isiku pankroti korral vähemalt 15 päeva, kuid mitte rohkem kui 30 päeva. Määratud haldur kontrollib esitatud nõudeid ning kui nõudeid või nende summat ei vaidlustata, esitab need kohtule kinnitamiseks. Kui haldur vaidlustab nõude või selle osa, lahendab vaidluse kohus. Kohtuotsuse, millega kinnitatakse võlausaldaja nõue, saab edasi kaevata. Tähtaega võidakse pikendada, kui nõuded esitatakse pärast kohtu kehtestatud nõuete esitamise tähtaja möödumist ja hilinemiseks on mõjuv põhjus.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised

on nõuete rahuldamisjärgud?

Võlausaldajate nõuded, mis on tagatud pandi või hüpoteegiga, rahuldatakse esmalt võlgniku hüpoteegiga koormatud vara müügist saadud tulu arvelt või andes hüpoteegiga koormatud vara üle võlausaldajale. Kui hüpoteegiga koormatud vara väärtusest hüpoteegipidaja nõude rahuldamiseks ei piisa, on ülejäänud nõudeosa ettevõtte pankroti korral kolmanda rahuldamisjärgu nõue ja saneerimise või füüsilise isiku pankroti korral teise rahuldamisjärgu nõue. Füüsilise isiku pankroti korral võidakse kokku leppida, et hüpoteegiga koormatud vara ei müüda. Sellisel juhul nähakse maksevõime taastamise kavas ette igakuised maksed hüpoteegipidajale.

Kui hüpoteegiga koormatud vara müügist saadakse rohkem tulu, kui on vaja hüpoteegipidaja nõude rahuldamiseks, kasutatakse ülejäänud osa teiste võlausaldajate nõuete rahuldamiseks.

Teiste võlausaldajate nõuded rahuldatakse vastavalt nõuete rahuldamise järjekorrale ja etapile.

Ettevõtte pankroti korral rahuldatakse võlausaldajate nõuded kahes etapis. Esimeses etapis rahuldatakse võlausaldajate nõuded ilma viivise ja leppetrahvita; viivis ja leppetrahv tasutakse teises etapis. Igas etapis rahuldatakse madalama rahuldamisjärguga nõue pärast seda, kui vastava etapi kõrgema rahuldamisjärguga nõuded on täielikult rahuldatud. Kui varast ei piisa ühe rahuldamisjärgu nõuete täielikuks rahuldamiseks ühes etapis, rahuldatakse need nõuded proportsionaalselt igale võlausaldajale võlgu oleva summa suurusega.

Esimese rahuldamisjärgu nõuded on töösuhtest tulenevad töötajate nõuded, sandistuse või muu kehavigastuse, kutsehaiguse või surmaga lõppenud tööõnnetuse korral makstava kahjuhüvitise nõuded (need nõuded võidakse rahuldada tagatisfondist) ning põllumajandusettevõttepoolsed müüdnud põllumajandustoodete eest maksmise nõuded (kuni 40% sellistest nõuetest võidakse rahuldada põllumajandusministeeriumi poolt selleks eraldatud riigieelarvelistest vahenditest).

Teise rahuldamisjärgu nõuded on seotud maksudega ja muude riigieelarvesse tehtavate maksetega, sotsiaalkindlustus- ja kohustusliku ravikindlustuse maksetega, riigi nimel võetud või riigi või riigi määratud tagatisasutuse tagatisega laenudega ning Euroopa Liidu fondidest ja riigieelarvest saadud toetustega.

Kõik muud võlausaldajate nõuded on kolmanda rahuldamisjärgu nõuded.

Ettevõtte saneerimise korral rahuldatakse võlausaldajate nõuded kahes etapis. Esimeses etapis rahuldatakse võlausaldajate nõuded ilma viivise ja leppetrahvita; viivis ja leppetrahv tasutakse teises etapis.

Esimese rahuldamisjärgu nõuded on töösuhtest tulenevad töötajate nõuded, sandistuse või muu kehavigastuse, kutsehaiguse või surmaga lõppenud tööõnnetuse korral makstava kahjuhüvitise nõuded, füüsiliste ja juriidiliste isikute poolsed töötlemiseks tarnitud põllumajandustoodete eest maksmise nõuded ning võlausaldajate nõuded, mis on tagatud pandi ja/või hüpoteegiga, mis ei ületa panditud või hüpoteegiga koormatud ja saneerimise käigus müümisele mittekuuluvat vara väärtust.

Teise rahuldamisjärgu nõuded on kõik võlausaldajate ülejäänud nõuded, välja arvatud kolmanda rahuldamisjärgu nõuded ja tagatud nõuded juhul, kui panditud vara saneerimise käigus ei müüda.

Tagatiseta nõuded, mis on seotud saneerimise ajal saadud laenudega, rahuldatakse pärast esimese rahuldamisjärgu nõuete ja enne teise rahuldamisjärgu nõuete rahuldamist.

Kolmanda rahuldamisjärgu nõuded on töösuhtega mitteseotud nõuded, mille on esitanud saneeritava ettevõtte osanikud või aktsionärid, kellest said ettevõtte võlausaldajad enne saneerimismenetluse algatamist või kes üksi või koos teiste osanikega kontrollivad saneeritavat ettevõtet.

Igas etapis rahuldatakse madalama rahuldamisjärgu nõue pärast seda, kui vastava etapi kõrgema rahuldamisjärgu nõuded on täielikult rahuldatud. Kui varast ei piisa ühe rahuldamisjärgu nõuete täielikuks rahuldamiseks ühes etapis, rahuldatakse need nõuded proportsionaalselt igale võlausaldajale võlgu oleva summa suurusega.

Füüsilise isiku pankroti korral rahuldatakse võlausaldajate nõuded kahes etapis. Esimeses etapis rahuldatakse võlausaldajate nõuded ilma viivise ja leppetrahvita; viivis ja leppetrahv tasutakse teises etapis.

Esimese rahuldamisjärgu nõuded on töösuhetest tulenevad töötajate nõuded, sandistuse või muu kehavigastuse, kutsehaiguse või surmaga lõppenud tööõnnetuse korral makstava kahjuhüvitise nõuded (need nõuded võidakse rahuldada tagatisfondist), lastele makstava elatise nõuded ning põllumajandusettevõttepoolsed müüdnud põllumajandustoodete eest maksmise nõuded (sellised nõuded võidakse rahuldada põllumajandusministeeriumi poolt selleks eraldatud riigieelarvelistest vahenditest).

Esimese ja teise rahuldamisjärgu vahele jäävad võlausaldajate nõuded, mis tekivad füüsilise isiku pankrotimenetluse jooksul füüsilisest isikust ettevõtja tegevusest ja/või põllumajandusettevõttest; nõuded, mis tulenevad füüsilisest isikust ettevõtja tegevuse käigus võetud võlakohustustest, või pankrotimenetluse kulud.

Kõik muud võlausaldajate nõuded on teise rahuldamisjärgu nõuded.

Igas etapis rahuldatakse madalama rahuldamisjärgu nõue pärast seda, kui vastava etapi kõrgema rahuldamisjärgu nõuded on täielikult rahuldatud. Kui varast ei piisa võlausaldajate ühe rahuldamisjärgu nõuete täielikuks rahuldamiseks ühes etapis, rahuldatakse need nõuded proportsionaalselt igale võlausaldajale võlgu oleva summa suurusega.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Ettevõtte pankroti korral võidakse sõlmida võlausaldajatega kokkulepe. Pärast kokkuleppe sõlmimist pankrotimenetlus lõpetatakse ja ettevõtte jätkab tavapärasest tegevusest, täites samal ajal kokkulepet.

Ettevõtte pankroti korral saab võlausaldajatega sõlmida kokkuleppe igas pankrotimenetluse etapis, enne kui jõustub kohtuotsus, mille alusel ettevõtte pankroti tõttu likvideeritakse. Sellise kokkuleppe sõlmimise ettepaneku võivad teha võlausaldajad, pankrotihaldur või ettevõtte omanikud. Pankrotihaldur peab tegema kokkuleppe ettepaneku enne, kui sissenõue pööratakse piiramatule vastutusele ettevõtte omaniku varale (kui ettevõttel vara puudub või sellest ei piisa õigus- ja menetluskulude katteks ning võlausaldajate nõuete rahuldamiseks). Kokkuleppes tuleks nimetada võlausaldajate poolt ettevõttele tehtavad soodustused, nende nõuded, ettevõtte kohustused, võlausaldajate nõuete rahuldamise meetodid ja tähtsajad ning vastutus kokkuleppe rikkumise korral.

Kokkuleppe võlausaldajatega loetakse sõlmituks, kui sellele on alla kirjutanud need võlausaldajad, kelle nõuded moodustavad vähemalt kaks kolmandikku nõuetest, mis on rahuldamata enne kokkuleppe sõlmimise kuupäeva. Kokkuleppe kinnitab kohus või kohtuvälise pankrotimenetluse korral notar.

Ettevõtte saneerimise ja füüsilise isiku pankroti korral ei ole võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimine võimalik, kuigi saneerimismenetlus ja füüsilise isiku pankrotimenetlus võidakse lõpetada, kui võlausaldajad loobuvad oma nõuetest või võlgnik rahuldab kõik nõuded, mille kohus on kinnitanud ja mis on nimetatud saneerimiskavas või füüsilise isiku maksevõime taastamise kavas.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Pärast seda, kui ettevõtte vara on pankrotimenetluses müüdnud, ettevõtte likvideeritakse ja kustutatakse äriregistrist. Võlausaldajate ülejäänud nõuded jäävad rahuldamata. Kui pärast ettevõtte likvideerimist avastatakse, et ettevõttel on veel vara, kasutatakse seda võlausaldajate rahuldamata nõuete rahuldamiseks.

Saneerimise korral jätkab ettevõtte tavapärasest tegevusest ja võlausaldajatel on samad õigused nagu tavapäraselt tegutseva ettevõtte puhul.

Pärast füüsilise isiku pankrotimenetluse lõppemist on võlausaldajatel õigus nõuda, et füüsiline isik rahuldaks kõik rahuldamata nõuded, mis on seotud sandistuse või muu kehavigastuse eest makstava kahjuhüvitisega, lastele makstava elatise, riigile trahvide maksimisega füüsilise isiku poolt toime pandud haldusrikkumiste või kuritegude eest ning kuriteoga tekitatud kahju hüvitamisega, ning et ta rahuldaks kõik ülejäänud pandi või hüpoteegiga tagatud nõuded (kui panditud vara ei ole ette nähtud müümiseks pankrotimenetluse käigus). Kõik muud maksevõime taastamise kavas nimetatud võlausaldajate nõuded, mis jäävad rahuldamata, kustutatakse ja

võlausaldajad kaotavad õiguse nõuda nende rahuldamist.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Ettevõtte pankrotimenetluses kaetakse menetluskulud, sealhulgas kõik pankrotimenetluse käigus tekkinud kulud, ettevõtte rahalistest vahenditest. Kui ettevõttel puuduvad rahalised vahendid või neist ei piisa pankrotimenetluse kulude katteks, võib need kulud tasuda pankrotiavalduse esitanud isik või määratakse pankrotihaldur, kes nõustub võtma enda kanda riski, et pankrotimenetluse käigus saadud rahalistest vahenditest ei tarvitse õigus- ja menetluskulude katteks piisata; sellisel juhul tasutakse pankrotimenetluse kulud pankrotihalduri rahalistest vahenditest.

Ettevõtte suhtes pankrotimenetlust algatades määrab kohus kindlaks summa, mida pankrotihaldur võib kasutada pankrotiohus ettevõtte menetluskulude katteks kuni võlausaldajate üldkoosolek kinnitab hinnangulised menetluskulud. Hiljem kinnitab ettevõtte võlausaldajate üldkoosolek hinnangulised pankrotimenetluse kulud. Pankrotihaldur ei tohi kinnitatud hinnangulisi menetluskulusid ületada, välja arvatud juhul, kui ettenägematutel põhjustel tuleb ettevõtte ning tema võlausaldajate huvide kaitsmiseks võtta kiireloomulisi meetmeid.

Ettevõtte saneerimise korral kaetakse menetluskulud, sealhulgas kõik saneerimismenetluse käigus tekkinud kulud, ettevõtte rahalistest vahenditest.

Saneerimismenetlust algatades kinnitab kohus hinnangulised menetluskulud ajavahemikuks alates selle kohtuotsuse jõustumisest, millega algatatakse saneerimismenetlus, kuni selle kohtuotsuse jõustumiseni, millega kiidetakse heaks saneerimiskava. Heakskiidetud saneerimiskavas sätestatakse järgmise perioodi saneerimiskulud.

Füüsilise isiku pankrotimenetluse kulud kaetakse füüsilise isiku rahalistest vahenditest, sealhulgas nendest, mis on saadud pankrotimenetluse käigus. Pankrotimenetluse hinnangulised kulud kinnitab ja neid muudab võlausaldajate üldkoosolek ning pankrotihalduri tasu kehtestatakse füüsilise isiku ja pankrotihalduri vahel sõlmitud lepingus.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

Määratud pankrotihaldur või võlausaldaja võib vaidlustada võlgniku iga tehingu, millega rikutakse võlausaldajate õigusi, *actio Pauliana* alusel ühe aasta jooksul alates päevast, mil tehingust saadi teada või oleks pidanud teada saada. Tehingu tulemuslikuks vaidlustamiseks *actio Pauliana* alusel peavad olema täidetud järgmised tingimused:

1. võlausaldaja nõue peab olema kindel ja kehtiv, st võlgnik on jätnud oma kohustuse täielikult täitmata või ei ole seda täitnud nõuetekohaselt;
2. tehinguga on rikutud võlausaldaja õigusi. Võlausaldajate õigusi on rikutud, kui võlgnik muutub tehingu tulemusel maksejõuetuks või maksejõuline võlgnik eelistab teist võlausaldajat või kui võlgnik ei muutu tehingu tulemusel maksejõuetuks, kuid tehing muudab (vähendab) tema suutlikkust täita oma kohustusi võlausaldaja vastu, näiteks vähendab võlgniku vara väärtust (selline olukord võib tekkida näiteks siis, kui vara müüakse turuhinnast märkimisväärselt madalama hinnaga);
3. võlgnik ei olnud kohustatud vaidlustatud tehingut sõlmima;
4. võlgnik ei tegutsenud heas usus, sest ta teadis, et tehinguga rikutakse võlausaldajate õigusi;
5. võlgnikuga tasu eest kahepoolse tehingu sõlminud kolmas isik ei tegutsenud heas usus.

Lisaks on võlgniku vara käsutamine pankroti- või saneerimismenetluse ajal seadusega piiratud (vt vastus 10. küsimusele) ja tehingud, mis võlgnik sõlmib neid piiranguid rikkudes, on tühised alates nende sõlmimise hetkest.

Viimati uuendatud: 09/06/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet

lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.